

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria și Duminec, Fôia, cându concedu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatôria.

Brasiovu 23/11 Decembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Spicure pintre legile Ungariei.

Afacerile comune ale monarchiei austriace, fara care aceeași nu pôte susta, revisiunea legilor unghurenesci din 1848 și autonomi'a Transilvaniei — sunt acelea trei cestiuni de viétia, care trebuie se intereseze pe tôte natiunile conlocuitoare; éra a patri'a cestiune de viétia, adica nationalitatea fiacarui poporu remane în grija propria a fiacarui. Despre tôte acestea cestiuni s'a scrisu și vorbitu mai multu séu mai puțin și la noi. Multiamita lui Ddieu, se afla și între romani mai multi carii își facura idea chiara despre statulu acestoru cestiuni, numai în modulu deslegării aceloră ómenii diferescu între sine la noi cá și pe aiea. Déca patimele, prejudetiele, interesele meschine, urele persónale, resbunarea négra nu aru lua parte la acestea cestiuni, deslegarea loru în mani'a toturor altoru pedece ar fi multu mai usióra.

Afacerile comune stau tocma acum la ordinea dilei în totu coprinsulu monarchiei; complanarea loru ocupa pe cei mai seiosii ba. bati de stat; Transilvania inca și va da opiniunea sa în acésta cestiune atunci cându va fi întrabata, dupa cum i s'a promis și ei în preinált'a patenta din 20 Sept. 1865; deocamdata ea scie, ca cele dóua acte de stat, adica Diplom'a din 20 Oct. 1860 și Patent'a din 26 Fauru se afla înarticulate în cartea legiloru sale fundamentale. Credu ca nu se va îndoi nimeni, cumca anume natiunea romanésca a doritu a se face modificari esentiale în patent'a din 1861 și inoa chiaru pe temeulu §-lui 14 din acea constitutiune, a speratu inse ca aceleasi se voru face neaparatu în parlamentulu comunu și complinitu, éra pana atunci orice omu de onóre și de caracteru trebuie se se tiena de contractulu pe care l'a scrisu fara a fi fostu silitu nici cu maciuc'a nici cu baionet'a; éra déca cuiva ei pare reu ca a scrisu, se si iè bine sam'a, cá se nu para si altora reu, pentru ceea ce au scrisu ei pe sam'a lui. De altmintrea acelea dóua acte sunt suspinse prin altu octroy, prin care incurcatur'a se facu si mai mare, incatu anume romanii în acésta privintia deocamdata n'au decatu se astepte, înse cu ochii limpedi si cu audiu ageritu. Pana atunci, adica în restimpulu ce ne-a ramasu va fi fórte bine a ne ocupa cu a dóua cestiune din cele susu atinse, la care vediu ca ne impingu si imbaldiescu în puterea bratiloru. Se cercetamu deci, care este acelu terenu catra carele suntemu imbalditi, se aflamu care sunt acelea garantii minunate cate ni se oferescu prin legile unghurene din 1848 nu numai în privint'a drepturiloru strinsu nationale, ci si în aceloru politice.

În acésta fôia s'au mai publicatu vreo doi trei articuli de lege din 1848 catu fara catu cu reflesiuni, éra „Albin'a" inoa le a scarmanatu pôte si mai inadinsu decatu noi; cu tôte acestea totu mai sunt ómeni carii credu séu se prefacu a crede, ca acelea legi n'au trebuintia nici de atata esplicatiune, de cata are Tatalu nostru. Altii érași tienu pe romani atatu de simpli si orbiti de Ddieu, în catu se inoéca a'i face se créda, cumca numai se între romanii transilvani si sasii în diet'a din Pest'a, ca indata legile periculóse pentru noi voru disparea din faci'a „minoritatii invingatôre moralicesce" cá si oér'a de faci'a focului, éra spre a convinge pe blandocii ascultatori, le aducu de ecsemplu minunatulu triumfu alu minoritatii romanesci din diet'a dela Clusiu, triumfu carele a resunatu pana la marginile pamentului si a facutu cá rescriptulu se ésa si romanesc. O beata simpli-

citasi! Rescripte esia romanesc si sub Iosifu II.

Ci se trecemu la o mica analiza.

Articuli din 1848 au fostu sanctionati de catra Maiestatea Sa imperatulu si regele Ferdinandu în 14 Aprile, adica tooma între sunetele armelor revolutionarie si ale bataliloru de baricade.

Cu art. I de lege nu avem a face nimicu, pentruca acelasi coprinde numai memori'a de multiamita catra repausatulu archiduce Iosifu fostu palatinu alu Ungariei.

Art. II contine alegerea si confirmarea archiducelui Stefanu de palatinu. În puterea acestui art. de lege archiducele Stefanu ar trebui se si recupe indata scaunulu si rangulu de palatinu alu tierii, prin urmare ar avé a se si re'ntôrce din strainate, unde fusese constrinsu a vietui pana acum.

Art. III pe care l'amu impartasitu cu alta ocaziune, nu numai da Ungariei ministeriu întregu compusu din optu ministrii, adica nu numai ca separa cu totulu pe Ungari'a de cealalta monarchia, ci ei mai face si un altu daru, dupa a nóstra parere fórte fatalu, adica ei da doi regi, precum se pôte convinge oricine din §§ii 1, 2. Rogu pe ori care omu scutitu de pareri unilaterale, cá se binevoiesca a resfoi tôte istoriile aceloru tieri, care voru fi avutu vreodata cumplít'a sôrte de asta dintr'odata sub doi regi, doi imperatori, séu sub rege minorenu si sub regentia, se numere si se cumpanésca tôte calamitatile fioróse sub cate au gemutu asemenea staturi si popóra. Eu am fostu si sunt din tóta convingerea mea pentru principiulu regiunului respunsabilu, dorescu ministeriu respunditoru; inse dóua ministrii respunditôre sub acelasi monarchu, dara inoa doi regi si dóua ministrii în aceeași monarchia legata nu numai prin sanctiunea pragmatica, ci mai virtosu prin pusetiunea sa européna, prin miile de interese comune si chiaru prin configuratiunea tieriloru din care este compusa monarchi'a! Spunu dreptu, ca mie cá unui provincialistu carele n'am a face cu art'a de a guberna, în faci'a unei probleme cá cea mai susu atinsa imi sta mintea în locu. Regele înviolabilu, palatinulu înviolabilu. Regele inse este lipsitu de putere, déca nu reside în Ungari'a. Aici ar mai lipsi, cá se dica si cei de preste Lait'a, adica tierile germano-slave: imperatulu e lipsitu de putere, pre catu reside în Bud'a si nu în Vien'a; prin urmare se si céra si ele unu palatinu séu unu regentu érași înviolabilu.

Totu § 2 din art. III contine, ca palatinulu isi va intinde potestatea sa regésca si preste partile adneccate (Croatia, Slavonia, Dalmatia, Transilvania). Amu veditu ce respunsu au datu croatii în acésta privintia la 1848 si 1849, éra inse si respunsulu celu mai nou coprinsu în minunata loru adres'a dietala din lun'a curgatóre. Acei ómeni au logica, tienu la demnitatea propria, sunt si petrunsi de sacralu focu alu libertatii nationale si politice, ei nu se încerca la aventure, nu si cauta prin minoritatea loru noroculu pe aiea, nu vreu se cersiesca nimicu nici dela drept'a, nici dela steng'a, nici dela Deák, nici dela Ghiozy, ci déca au se céra ceva, mergu numai la coróna, la monarchu, séu vorbescu acasa si de acasa; ei vedu cu ochii limpedi si recunosc, ca dupa art. III unghurescu nu vei conserva monarchi'a austriaca pana 'i lumea si pamentulu, diu înse de autonomi'a tierii tale, precum nici de o desvoltare nationala inoa nu va puté fi vorb'a în vecii veciloru. (Va urmá.)

Reflesiuni în confusiuni.

C. Bethlen în siedinti'a dietei din Pest'a din 6 Dec. dise, ca nu pôte suferi neoi numi-

rea de deputatu alu Transilvaniei, ci numai de deputatu cercului cutare de alegere, apoi adause, ca nu, nu e gratia, ci e oblegaminte fundata în legea uniunei a fi presente în diet'a din Pest'a si aceste cuvinte le aplaudá întreg'a casa a deputatiloru. Apoi diet'a aceea eschise din adresa totu ce nu e nationalu maghiaru, cá cum neei n'ar mai esistá în Ungari'a alte natiuni decatu singura maghiar'a.

Faptele aceste pipaite ne silescu si nevrendu se ne precipitamu în reflesiuni ipotetice despre oportunistii séu activistii nostri: Óre ducunduse ei cá mandataru ai natiunei romane din Transilvania la Pest'a si intrandu în dieta, concède-li-sar' macar a deschide gur'a pentru a perarea terenulu continuitatii nóstre de dreptu dela 1863—4 séu a protesta în contra competintii dietei Ungariei si inoa în limb'a romana?! Se respundia precedentiele, care ne dovedescu, ca neei ouventulu Transilvanie nu se mai suferi în diet'a aceea; dar' apoi prostetele cum aru inversiona pe tigri a striga: „le vele!?" Dupa principiulu loru ver cine intra în diet'a din Pest'a intra numai cá maghiaru, cá adeptu alu unionistiloru spre a timbra, a recunósce uniunea oftandu: Vecinica pomenire autonomiei Transilvaniei si nationalitatii politice a romaniloru!

Va se dica, ca diet'a din Pest'a nu recunósce neei o gratia pentru a se folosi deputatii ardeleni de legislatiunea din Pest'a, ci o tienu, ca e oblegaminte, apoi natiunea romana din Ardélu respinse ori ce oblegaminte cu proteste. Adres'a dietei de acum eschide orice invoiéla cu corón'a, pana cându nu se voru restituí, reimputeri legile din 1848 în totu coprinsulu loru, prin urmare si art. VII, care tiene uniunea Ardélului cu Ungari'a faptu complinitu, luoru seversitu ce nu se mai pôte resface indatace li s'ar dá legile din 48 si ministeriu. — Sermanii fratii nostri din Ungari'a! Ore cum le va veni loru a votá pentru o adresa, care ii sterge din numerulu romaniloru si-i botéza cu botezu de maghiaru, ignorandui cu totulu! Romanii ardeleni, repetimu, au protestatu în contra uniunei serbatoresce la actulu alegeriloru si în contra legiloru din 1848; totusi din omagiu catra suscieriua imperatésca la rescriptulu regiu convocatoriu au datu mandatu deputatiloru alesi ad hoc, cá se-i representese, inse numai si numai la actulu de incoronare alu Mai. Sale regelui. Déca vréu maghiarii cá se mérga si deputatii romani la Pest'a la acestu actu, se nu faca dificultati indiscrete, ci se se invoiésoa, cá se se intetiésoa actulu incoronarii, si pentu acelu momentu doritu potu fi cu totii de faoia; ér' pana atunci asteptamu si viétia legislatiunei tierii nóstre. — Dintre fratii sasi inoa nu s'au dusu, decatu vr'o cativa, cam cei de farin'a lui Hosszu; dar' apoi sasii cá circumspecti si au facutu de acasa protestulu celu renumitu alu universitatii! Si noi? Noi amu tacutu pana acum infundati. Cu ce scopu? Esplicene cei, cari si tienu de competintia a esi cu programele cele consecute, cá se nu li se impute, ca n'au facutu nemica, séu ca au trecut preste bine din cole cu ceea ce vreu acum a face. — Noi ne dederamu parerea în Nr. 90. Terenulu de dreptu se apera în legislatiunea patriei, ér' nu oolindandu pre la legislatiuni straine neocompetente cá cersitorii. Romanemu credintiosi corónai, care nu va uitá de cei ce o adorésa în toti pasii loru, chiaru si acum.

Binevoiesca a se duce Esc. Sale dd. metropolitani în cas'a magnatiloru, ca nu potu compromite dreptulu politicu nationalu si autonomi'a tierii cá regalisti, ce au sufragantate în Ungari'a, ca acolo se pôte lipi dór' mai bine protestulu si fara mandatu; si cá unii ce sciu simtiemintele natiunei potu protesta si cá romani ardeleni, apoi vomu vedé în ce apa se adapa

tota politică rezervată sub perdea pentru autonomia Transilvaniei și pentru continuitatea noastră de drept din 1863—4. „Facilis descensus averni, sed revocare gradum superasque exire ad auras, hic labor, hoc opus”; ad. e lesne a te pogori la iad, dar' a eși apoi de acolo aceea i cea? Potem totu visă de politică activă, ca mandatarii națiunii nu voru calcă preste protestele generali ale națiunii spre a complimentă parerile personelor, ca- ce compromiterea unei națiuni totu va trage mai multu la cumpana înaintea adevărilor ei fii, decatu compromiterea unei séu catoruva persoane. —

Bietele naționalității reprezentate în dietă Ungariei remasera respinse că nisce arguți, arguți portatori și tereitori la fimbriile stăpînitorilor! Vai! deca nu ne am saturatu a fi tractati că sclavi și nulități politice în restempu de 400 și mai bine de ani, apoi se grabim, că se nu fia pré tardiu, încatu se nu apucamu a ne bucură și noi de a fi premeniti cu aceeași nulitate politică națională, că celelalte naționalități din Ungariă, care nu s'au nascutu cu: „magyar vagyok” pre buze. Hei, candu amu porni vre-o 40 mii, cum pornira strabunii nostri cu Mihaiu Szilágyi în frunte, pentru încoronarea lui Mathia Corvinulu, că se stórcemu și noi întetirea încoronării regelui, Marei Nostru Principe alu Transilvaniei, atunci amu strigă și noi: se mergemu, că se nu fia pré tardiu! Si ce mai sei în ce zodia vorbim; inse de sotise la tigri, cari sunt cam totu capii revoluțiunii din 1848, nu folosese neoi cauzei imperiale, neoi coróniei, cu statu mai pucinu continuității noastre de dreptu a parasi terenulu mareasu de tota națiunea în protestele ei. — Aceste reflecțiuni nu le aducemu că se facemu vre-o presiune asupra cuiva, nu, ci singuru numai spre a descoperi tigriloru din 1848, ca romanulu totu romanu a remasu, cu acelu juramentu, care l'a pusu în campulu libertății, ca va fi amic amicilor și neamic inimicilor și va aperi corónă și tronulu în contra tigriloru și leopardiloru, cari se nu se pré înaltie, că nu cumva se se pré umilése mai în urma. —

Brasiovu 18 Dec. Sambata în 22/10 Dec. 1866 va da D. **Eduardu Reményi** artietu de violina alu 2-a și totuodată celu de pre urma concertu în salonulu celu nou alu otelului „Nr. I.”

Program'a: 1. „Concerto” (E-mol) pentru violina, compusu de Mendelsohn, produsu de Ed. Reményi. 2. „Colucreare”. 3. „Repily fecském” (aria de pastoriu ungréseca) transcrisa și compusa de Ed. Reményi. 4. „Duo” pentru două violine, produsu de Ed. Reményi și discipululu seu Ferd. Plotényi. 5. „Colucreare”. 6. a) „Mazurka”, compusa și produsu de Ed. Reményi b) „Valse”, compusa de Chopin, transcrisa și produsu de Ed. Reményi. 7. „Arii romane”, produse de Ed. Reményi. 8. „Variatiuni” despre carnevalulu din Venetiă, compuse și produse de Ed. Reményi.

Acestu programu pôte atrage pe toti iubitorii de arti la acésta ultima productiune a renumitului virtuosu.

Protocolulu

siedintiei comitetului Asociațiunii trans. romane ținute în 4 Dec. c. n. 1866 sub presiulul ordinariu, fiindu de facia DD. membrii și comitet: Ilustr. S'a D. consiliaru de fin. Petru Manu, Ilustr. S'a D. consiliaru gub. Pavelu Duncă, Rds. D. protosingelu Nic. Popea, Rds. D. protopopu Ioane Haniă, D. advocatu Dr. Ioane Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu și I. Popescu, D. bibliotecariu Nic. Cristea, secretariulu II I. V. Rusu și Dlu casieriu Const. Stezariu.

§ 91. Esc. S'a D. presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc., din carele se vede, ca fondulu Asoc. — dupa subtragera erogatoru de pana acum are în proprietatea s'a sum'a de 25 264 fl. 185 cr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 92. Totu din numitulul conspectu se vede cumca D. negot. în Pest'a Alecs. Nedelcu a respunsu în obligatiuni de statu Nr. 4876 și 20.644 capitalulu prescrisu prin § 6 din statutele Asoc. ad. sum'a de 200 fl. dorindu a se face membru fundatoru alu Asociațiunii.

Conclusu. Comitetulu ia cu bucuria spre sciintia, acésta faptă generósa a Dlu negotiatoriu Alecs. Nedelcu, și conformu § lui 23 lit. d) din statutele Asoc. isi va téné de o detoria placuta alu propune viitórii aduári gen. spre

aprobare, spre a i se poté apoi dá diplom'a de membru alu Asoc.

§ 93. Se reportéza, ca D. negot. în Belgradu Israel Löwi a oferitu la fondulu Asoc. 30 fl. v. a.

I se esprima multiamita protocolarminte și secret. se insarcinéza a'i tramitu prin D. Col. resp., cernt'a cuitantia de primire.

§ 94. Se referéza despre tiparirea actoloru ad. gen. VI ținuta la Alb'a Iulia în 28 și 29 Augustu c. n. — cari facu cu totulu în tipariu 9½ coli — presentandu-se totu deodată contulu tipografiei archidiececane pentru tiparirea acoloru, cu pretulu de 15 fl. pentru o cóla, conformu conspectulu ad. gen. dela Belgradu din a. c. Nr. VI p. 8.

Conclusu. Comitetulu doriudu, că actele Asoc. se se vendia cu unu pretiu pre catu numai se póte de moderatu, în sperantia, ca inteliginti'a romana, inca nu va lipsi a se interesă de acolasi: află cu cale a defige pretulu unui esempl. pentu membrii Asoc. numai cu 35 cr. v. a., ér' pentru aceea, cari nu sunt membrii ai Asoc. cu 40 cr. v. a.

Totu deodată decide asemnarea la cass'a Asoc. a esolvirei contului pentru tiparirea susei numiteloru acte, carele cu brosiurarea cu totu, computata tota cóla a 15 fl. v. a. — face sum'a de 158 fl. 50 cr. v. a. (ad. cu 41 fl. 50 cr. mai pucinu decatu a fostu sum'a preliminară.)

D. membru alu comit. Dr. Ioane Nemesiu, că referintele comisiunii insarcinate cu esaminarea concurselor intrate la stipendiulu Asoc. de 80 fl. — pentru carele conformu unui conspectu alu comit. în siedinti'a din 6 Nov. a. c. § 85 se publicase concursu cu terminulu pana în finea lui Nov. a. c., — cumca la acestu stipendiu au concursu 6 juristi din patria și totuodată ca numit'a comisiune de 4 membri ai comit. pre bas'a documentelor produse și a meseritatiei constatate, a aflu cu cale a propune în ordine pre 3 insi dintre concurenti pentru acelu stipendiu, dintre cari în loculu antaiu totusi da opiniunea pre langa juristulu în alu III-lea anu, Ioanu Piso.

Conclu. Dupa mai îndelungate desbateri propunerea comisiunii s'a primitu din partea comit. Asoc. și asă cestionatulu stipendiu s'a conferitu susei numitului juristu în alu III-lea anu la c. r. academiă din Sibiu Ioane Piso cu îndetoria inse că și acestu stipendiatu alu Asoc. se se legitime cu finea fiacarui semestru scol. despre progresulu facutu în studia.

Totuodată se decide asemnarea la cass'a Asoc. esolvirei aceluasi stipendiu în rate trimestrale, pre langa cuitantia vidimata de directiunea institutulu resp.

§ 96. Dlu bibliotecariu referéza, ca secr. II ia predatu o sabia vechiă, că monumentu de anticuitate spre a se pastră în museulu Asoc., cum și două monete vechi de arama.

Se ia spre sciintia cu multamire.

§ 97. Tot D. bibl. referéza, ca D. prof. la gimn. c. r. de statu în Sibiu W. Schmidt a daruit în favórea bibliot. Asoc. 1 esempl. din opulu seu intitulatu: „die Stamburg der Hunyade in Siebenbürgen”.

Conclusu. I se esprime Dlu daritoriu multiamita protocolarminte și D. bibl. se insarcinéza s'lu trece în catalogulu bibliotecii Asoc.

§ 98. Asemene se referéza, ca din partea societății sciintifice literarie și artistice din Bucuresci numite: „Ateneulu romanu” s'a tramisu pentru Asoc. 1 esempl. din fói'a aceleiasi lunaria intitulata: „Revista mensuale” pre lunile lui Iuniu, Iuliu și Augustu a. c.

Se primesce cu reconoscintia.

§ 99. Se presentéza conspectulu despre interesele intrate la fondulu Asoc. cu 1 Nov. dupa couponii dela obligatiunile de statu aflate în proprietatea Asoc., acele interese facu sum'a de 29 fl. 6 cr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 100. Se reportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. siedinti'a trecuta a comit. pana la siedinti'a acést'a și anume:

a) prin D. negotiatoriu și col. în Lugosiu Iov'a Popoviciu s'a tramisu la fondulu Asoc. parte că tace restante pre anii trecuti, parte că tace pre an. cur. 30 fl. v. a.

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. parte că tace de m. ord. parte pentru acte, au incursu sum'a de 45 fl. v. a.

§ 101. Rds. D. vice-presiedinte alu Asoc. Tim. Cipariu prin sorisórea din 29 Nov. a. c. incunoscintéza, cumca e determinatu cu 1 Ian. c. v. 1867 a edă apromis'a fói'a periodica lite-

raia pentru filologi'a și istori'a romană, rugandu-se totuodată de spriginulu apromis din parte Asoc. nu intr'atatu materiale, catu morale.

Conclusu. Comitetulu primesce cu cea mai via placere acésta incunoscintiare și se simte detoriu a atrage cea mai încordată atentiune a publiculu romanu de specialitate cu privire la imbrățișarea și spriginirea acestei foi cu tota caldur'a, cu acea adaugere, ca comitetulu Asoc. din partesi conformu conspectulu din 6 Martiu a. c. § 19 inca nu va lipsi a dá dupa putintia și impregiurari totu spriginulu seu.

Cu aceste siedinti'a comitetulu Asoc. se încheiă pre la 1 óra dupa amédu.

Andr. br. de Siaguna m. p. I. V. Rusu m. p. presiedinte. secr. II. (T. R.

Sibiu 18 Dec. Alaltaeri nóptea s'a facutu unu furtu spargunduse în cancelari'a D. metropolitu br. Siaguna Furulu i-a succesu a luă dintr'o lada încuiata 2500 fl. (H. Z.

— Serenitatea S'a principele de Montenuovo a adasu la multele sale binefaceri în restempulu de 6 ani, oatu locu în Sibiu, o alta dovada de liberalitate filantropica, tramitendu la oficiale parochiale ad. la celu rom. cat. 50 fl.; la evangelicu-lut. 50 fl.; la ev. ref., gr. or. din 2 suburbii și la celu gr. cat. cate 25 fl. v. a. spre a se imparti la pauperismulu celu în adeveru lipsitu cu ocaziunea S. nascerii Domnului, pentru care daru i-se aduce multiamita publica cu reconoscintia. —

— „H. Ztg.” ou datu 17 Dec. face dintr'unu tientiariu armasariu, si trece dela individualitate la óerte naționale, ceea ce „Gazet'a” nu o a facutu neoi o va face neoiodată, inse nu merita tota dechiararea a reveni la ea, pentuoa e prea tendentiósa. — Gazet'a nu linge talele nemenui, — ea are în devisa: „si concordia între națiuni pe bazea eternei dreptati”, dar' nu dupa chiotele geseliloru de pe strate. —

— Sibiuulu se va mai ilustra cu unu diurnalu politicu sub redactiunea advocatulu Dr. Lindner și Schreiber sub titlulu: „Siebenbürgische Blätter” tipografia lui Filtsch. Redactiunea s'a și dechiaratu în programulu seu pentru dualismu, asia dar' va fi maghiaróna, deca va afla spriginitori. —

Lapusiu ung. în 8 Dec. 1866.

Multi onorate Domnule Redactoru!

Cu acésta ocaziune 'mi iau voia a ve incunoscintia, ca întieleginti'a romana din acestu ținutu au cititu cu mare recéla unele corespundintie dela Clusiu, a celoru 5 insi dela Turd'a și în fine despre necesulu celu neolitu alu „Telegrafulu.”

Mirarea toturora în acésta privintia e uimitória, nu atatu asupra celoru din Clusiu, fiindu numai opiniuni singurale, catu acoloru 5 din Turd'a și „Telegr.”. Romanii fara deschilinare de confesiune, nu potu aproba nici în unu modu acestu faptu neolitu, aceste scalcieturi și idei ratacite, cu cari se facu de batajocura toturoru vechiloru nostri clevetitori! Noi pre aoiu suntemu aplicati a crede, ca cei 5 dela Turd'a, cari din respotcri brasdeza în contra serbarei naționale din 26 Oct. 1863, numai din vreunu interesu au facutu acésta, nu voiescu se dicu, ca dór' ar fi platiti de catra cei ce au semenatu de sute ani — neghina în hold'a semenata de agricultorulu din 106; ér' de cumva sunt cuprinsi dloru de acésta bóla, e destulu de tristu! Despre Telegrafu judecamu p'aioi, ca iau lipsitu materia în acelu timpu și ougetandu, ca va reesi au datu cu bota 'n balta și a remasu unu! acuma spelese. Au dór' Telegrafulu e superatu pentru ce întieleginti'a națiunii au impoternicitu pre cei 2 prea zelosi Dni, si nu pre altii si ca prin acésta a înapoiatu pre cati alti — nu dicu preoti! Acésta națiunii iau placutu si nu „Gazetei”, apucese dar' Telegrafu ou națiunea la duelu si nu cu Gazet'a, luore dar' Telegrafulu în contra intereselor națiunii întregi, telegrafezei siruri de lupta, se nu dicu la Vien'a la Berolinu. Óre nu e timpulu óa romanii se fia respectati și îndreptatiti? Óre nu 26 Oct. le e unu cucurbeu pe orizontele romaniloru austriaci? Óre nu s'a statoritu prin 26 Oct. 1863 încatva dorirea poporulu romanu? — Deci i se cade poporulu rom. austr. acesta serbare se o serbese, că se vedea toi, ca si romanulu se respecta si pretiui unu faptu óa acesta naturalu, formalu, si atuncia cei tari de spiritu unu dreptu

că aceasta 'lu voru pune in fapta, pentruca totu poporul doarese acésta si nu individii, — si vóia poporului e voia lui Ddieu! Telegrafulu prin acésta maniera au nebnitu pre nebuni, că se fia si mai nebuni. Ce opera? ce lucru mirunatu! Apoi se supera pentru ce s'au alesu cei 2 Dni, că se apere drepturile romanilor din 1863—4. prin ducerea la Maiestate a unui memorialu, atunci candu tóte natiunile nedreptatite facea asemenea. Noi nu vremu se calcamu preste mormentele martirilor nostri tamaindu legile din 1848, in contra carora s'au facutu martiri, nu voimu se calcamu in pitióre cu despretiu protestele natiunei, care nu va se scia de alta decatu de M. Seu Principe si de autonomi'a tierii, alipindune cu trupu cu sufletu de 26 Oct., care di aniversaria ne va salva fara neci o indoiéla, déca nu adi mane —

Óre ce va face acela singuru unu — de pre aici — carele inca cu cateva dile mai nainte de acésta facea alarma, dicundu: „Veti vedé voi, — déca vomu da noi man'a cu ungurii, ce 'ti ajunge si ce 'ti lucra, in care gaura de siorecu veti incepa?! Si ér' cu alta ocaziune: unii preotu — nu'i este ertatu nici a manca cu oelu unitu dintr'unu blidu, pentru ca esta e spurcatu! Óre cine invatia toama pe atari la astfelu de neghiobia? Ar fi de doritu, că se ésa cate unu circulariu si in contra estorfeliu de apucaturi ce nu mirósa a fratietate, cu atatu mai puoinu a cultura crescinéosa, ca Cristosu altfelu a explicatu, ca oine e deaprópele nostru, pe care trebue se 'lu iubimu cá pre noi insine. — Acuma de se va templa din nenorocire cá acela unu unu se citéscu paradigmele din Telegrafu, óre ce va sci face?! Dar' me nutresce speranti'a, ca romanii cei intielepti sciundu si a pretiini si respecta drepturile castigate, — pre aceste cu poteri unite le voru si apara pana la cea din urma a loru suflare ignorandu si batendu si jocu or' compatimindu la astfeli de creaturi, cari inca totu nu sci, seracii, deosebi neci in tre ceea ce e bunu natiunale comunu ad. intre viati'a politica si intre apucaturile cele invecchite de despretiu confesionalu, cá se nu dicu nra neghiobia! —

Cu alta ocaziune me voiu simti norocitu a ve relacioná Dle Redactoru si despre denariulu séu banulu natiunale pentu academi'a de drepturi romana si agricultura, cari la toti volitorii de reu nu e alta decatu unu spinu in ochi; dar' numai la volitorii de reu, pentruca cei fideli natiunei sunt gata a da si pe tóta diu'a orucierulu pentu unu scopu atatu de saltara.

Totu cu asta ocaziune voiescu a face cunoscutu despre oaus'a scóleloru comunale. A ceste, ne insielandu-me, sunt atatu catu mai nemica. — Causale-su totu acelea ce'su si pe alte locuri. Greco-orientalii au tienutu in toama unu sinodu la Stoiceni, care intre alte obiepte au luat si tréba scolare inainte prin alegerea a doi inspectori mireni traptuali, cari au de datoria a sprigini pre inspectorulu scolare traptualu in tóte afacerile scólei; ér' greco-catolici au tienutu altu sinodu in Rohi'a — cu acelu programu, cá se se organisese biseric'a si scól'a, — si aici, incatu se estinde lucrulu la scóla potu marturisi, ca acestu sinodu in acésta tréba n'a lucratu nemica! Si pre aici s'au indatinatu a arunca gozulu din ochi in ochi, preotii la oficiulu politicu, ér' acesta la preoti; deci órecari au dreptu? séu toti au vina?!

Pretiu bucateloru pre aici e armatoriulu: galet'a de Ardélu (64 cupe) porumbulu 4 fl. 90 — 5 fl. v. a. Graulu 6 fl. 50 — 7 fl. v. a. Ovesulu 2 fl. v. a. — T. R.

UNGARIA. Dela dieta. In 15 Dec. se tienú de baterea generala asupra proiectului de adresa. Tisza isi arata multiamirea cu compunerea ei, numai cu punctulu 13, unde se face pomenire despre continuarea lucrarii comitetului de 67, nu e multiamitu, de aceea va face numai la desbaterea speciala o propunere de modificare. De aci se scóla Miletits (serbu) si vorbesce in contra adresei din punctulu natiunaltatiloru, fiinduca adresa e facuta numai pe numele natiunii maghiare si apoi serbii pretindu cu totu dreptulu reúnoscerea cá natiune egalu indreptatita. Déca va succede invoirea pre basea dualistica, atunci cealalte natiuni voru fi si mai reci de oatra maghiari, de va succede dualismulu pre contulu celorlalte natiuni intre maghiari si germani, natiunile voru fi malcontente; numai

federalismulu póte multiami pre slavi si numai slavii potu mantui imperiulu (contradiceri).

Deák intre ilaritatea dietei colabate pre Miletits cu aceea, ca in Ungari'a nu póte fi decatu o singura natiune si acést'a e natiunea maghiara cá complecsu alu tuturor natiunaltatiloru egalu indreptatite. — Dreptulu de statu maghiaru nu cunósce neci numele de regatu triunitu, ci numai numirea „regnum socium“. Mai vorbi si c. Ziohy, v.-presiedintele locotenentialu, aratandusi nemultiamirea, ca nu s'a pomenitu punctele din rescriptu in proiectulu adresei; murmurele inse pusera capetu la desbaterea generala si se incepú cea speciala. Se primira §§ adresei pana la alu 20 fara schimbare. Aici inse se scóla Stratimirovits (serbu), propuse o modificare, cá in locu de „natiunea maghiara“ se se puna natiuniloru Ungariei se se de libertate constitutionalu.

Se scóla alti serbi, romani, slavaci, si spriginescu amendamentul propusu de Gozdulu, cá se se puna cuventulu „patriei nóstre“ inse in desiertu, ca adresa se primi nemodificata, si se decise, cá in 17 se se tramita la cas'a de susu, unde o si duse actuariulu Georgiu Ioanovicu. Cas'a de susu dupa cetire o impartí între membri si in 19 dupa o desbatere de 5 óre cu tóte ca br. Szennyey apará punctulu de vedere alu regimului, totu se primi en bloc fara desbatere speciala. —

CROATIA. Zagrabia 19 Dec. Diet'a Croatiei inca a primitu adresa maioritatii, alu carei cuprinsu 'lu scimu din Nr. tr., fara de neci o modificare, en bloc, si decise in 19, cá se se astérna corónei pre longa o deputatiune. Va se dica Croati'a remane neschimbabila pre lunga art. 42 ad. autonomia deplina a decide in privinti'a dreptului de statu. Neci dreptu, neci oblegaminte, neci vre-unu modu legalu de a intrá in diet'a Ungariei nu recunoscú, si in puterea dreptului seu de statu se afla indreptatita si obligata a pasi deadreptulu la invoire cu corón'a. Va se dica Croati'a s'a luptatu si se lupta se scape de grati'a dietei Ungariei, si ardelenii? —

AUSTRIA INFEK. Viena 17 Dec. Cestiunea cestiuniloru e aici, adresa dietei Ungariei toama in momentele, candu si „Times“ din Londinu din 14 serie: „Ca nu e cu svatu pentu Austri'a, cá se restituca constitutiunea maghiara din 1848, fiinduca concessiunea si denegarea ei sunt in asemené gradu periculóse si pentruca se se face destulu santianiei drepturiloru maghiariloru Austri'a nu trebue se se asinesse pre sene, pentruca restatorirea constitutiunii din 48 ar insemná totu atat'a, catu a derimá Austri'a, fara cá se se zidésca Ungari'a. Provinciile germane sunt elementele cele adeverate de putere ale Austriei.“ — Aceste cuvinte ale Angliei de o parte si nerespectarea rescriptului r. in adresa dietei Ungariei de alta parte, facu pre ver-oine se se intrebe, óre ce va face regimulu? Una parte dintre consiliarii corónei se indoiescu, ca se póte dá ministeriu ungurescu si constitutiunea inainte de asecurarea celoru 3 puncte cuprinse in rescriptulu r. din 17 Nov., ér' altii scarmana cestiunea, ca pre ce cale s'ar poté dobandi garantii pentu drepturile corónei, pentruca se aiba vreunu resultatu adresa.

Diurnalulu imp. „Wiener Abendpost“ inca se respicea asupra adresei, dicundu, ca nu sta in armonia neci macaru cu adresele de mai nainte, in care se recunoscera dificultatile in privinti'a restituirii constitutiunii si promptitudinea de a luá in privinti'a ecuitabile acelea dificultati; ma dupa opiniunea diurnaleloru dice „W. Ztg.“, ca acést'a ar fi fostu unu lucru intielesu (abgekartet) între parti'a lui Deák si stang'a, si opinésa, ca parti'a lui Deák s'a alaturatu in cele mai esentiale puncte la parerile stangei. Acést'a o privescu cu parere de reu, aratandusi convingerea, ca si fara restituirea legiloru din 48 se va luá la consultare elaboratulu comisiiunii de 67, decidenduse chiaru asupra-i; fiinduca regimulu nu póte pasi inaintea celorlalte regate si tieri fara garantii din partea Ungariei. Si astépta dela patrundiatatea patriotica a conducatoriloru tierii totulu. —

— Toama citimu, ca bar. Kübek fostulu solu presidialu la confederatiunea germana e denumitu de solu austriacu la Florenti'a, contele Paar la Kopenhag'a Daniei, c. Trautmandorf pentu Monachiu in Bavari'a si c. Chotek pentu Stuttgart in Würtemberg'a. —

Atinseramu in Nr. tr., ca orientulu e aproape de a prorumpe in flacari. Astadi mai adaugemu la cele insirate, cumca Albanii'a de nordu séu ocatolica inca se afla pornita spre a si scuturá jugulu Turciei. O schinteia e in stare a face celu mai mare incendiu. Asia se intemplá in Albanii'a, unde se rapi o fata crestina ortodoxa-catolica fiindu silita a primi Islamulu, apoi fú rapita la Constantinopole. Asta fapta silnica aduse pre toti crestini in turburare, incatu toti albanesii catolici cu deosebire mirditii se resculara la provocarea unui preotu catolicu in catu numerulu celoru resolvati la lupta in contra Islamului crescu la 45.000 cu episcopii si preotii 'n frunte, si astépta numai se se desprimaverese si lun'a dieului Marte ii va aduná pre campulu luptei, pre candu se crede, ca si ceilalti ortodoxi din Albanii'a infer. voru apucá armele in contra Islamului, in contra caruia tóte semintiile crestine din Turci'a s'au conjuratu, incatu si montenegrenii astépta numai cá Serbi'a se iè iniciativ'a, candu cu totii voru sari cá lupi in stana. De aceea Rusi'a si incepú anteposturile in caus'a orientala cu arm'a diurnalistica si anumitu in „Le Nord“ se incinse o polemica cerbicósa cu diurnalele franceze de tóte colorile pentu politic'a orientala, unde Rusi'a invinovatiesce pre Franci'a, ca ea cu cealalte poteri amana oaus'a orientala numai in favórea romaniloru, pana candu se voru impoteri, cá se póta luá partea leului, candu va veni lucrulu la frangerea paniei, ér' pre ea Rusi'a o dóre mai adencu de vitiele slavice, cá ele se reésa suprematice din insurectiunea orientala, a carei prorumpere catu mai curunda o sternesce prin totu felulu de apucaturi. Intr'aceea Franci'a si tramise o flotila catra Candia spre a impededá nutrirele revoltantiloru prin concursulu greciloru, si dupaom se vede amenintia in primavéra unu resbelu infricosiatu. —

ROMANIA. 17 Dec. Pana in diu'a de astadi inca totu se mai ocupa camera legislativa a Romaniei cu verificariile, ér' senatulu s'a constituitu, sub presiedinti'a metropolitului, desi se mai afla unii senatori in restantia.

„Romanulu“ publica mereu articuli esiti in „Le Nord“, diurnalulu intereselor Rusiei, din care se vede pré pipaitu, ca Rusi'a nu póte mistui simpatiile si resultatulu simpatiiloru poteriloru apusane facia cu Romanii'a, si acést'a din simtiu antinationalu romanu, care nu'lu póte suferi Rusi'a, cum nu l'a potutu suferi neci odata. Ne vomu reintórore si noi la unii din acesti articuli, pentruca se ne convingemu, unde a batutu Rusi'a cu politic'a de a amagi tierile romane cu farisaimulu relegiosu, pre oandu in fapta vré cu totu pasulu se stinga de pre faci'a pamentului totu simtiuulu natiunale romanu, care i sta atatu de indemana in cale la infintiarea visuriloru panslavistice. —

Craiova 13/1 Dec. 1866.

In corespondinti'a mea trecuta v'am fostu promisu, ca ve voiu face cunoscutu resultatulu alegeriloru de aici. N'am potutu ee mi implinescu atunci indata promisiunea, din cauza ca am zacutu mai multe septemani pe patu, si acum inoa de pre dung'a patului ve scriu a ceste.

Eca dar': Alegerile in Craiova au esitu fórtu prostu. La colegiulu I alu proprietariloru celoru mari s'a alesu pr. G. Stirbeiu ministrulu de externe. Fórtu bunu; ne inchinamu si nci inaintea serenitatii sale si a alegatoriloru sei. Dar' la colegiulu II, alu proprietariloru mici, s'a alesu Barbu Isvoranu unu tombatera cá si care numai uoulu mai este in Craiova. Numai iliculu i lipsesce, ér' cealalte: anterie si giubele le pórtu pana in pamentu, intocmai cá pre timpulu fanariotiloru. Ér' din partea intelectuale: nici capu, nici anima, nici zelu; abia scie se se iscalésca cu slove cirile. Motto seu de tóte dilele este: „Se vina muscalii se mi-i invetie pe domnisorii cesti tineri francoiziti, sei puna la orgíne.“

La colegiulu III, orasianii, profesionile libere, inoa a mersu oatu se póte de reu din caus'a rivalitatii candidatiloru. Aici din trei deputati ce erau se se aléga numai unulu a intrunitu maicritate absoluta a voturiloru d. Vrabiescu comerciante en gros, carele se pricepe bine, ce e dreptu, in lucrurile comeroiali, nu scimu déca are si rutin'a necesaria cá se le póta apará. Voturile celorlalti doi s'au impartitu între Anastasie Stolojanu advocatu, Boicea Ra-

dianu particulariu, fostu mai de multe ori prefectu, omu de unu caracteru foarte solidu, Petru Cernatescu profesoru si ministrulu Ioane Ghica, cari neoi unulu n'au intr'unitu maioritatea ceruta. Deci preste done luni se voru face alte alegeri pentru cei doi deputati ce lipsescu.

La colegiulu alu IV, alu glóteloru, au alesu prin aclamatiune, unu sateanu mai de frunte si bine au facutu.

Aici avemu de a se insemná spre laud'a administratiunei oivile, cumca neoi unu functionariu administrativu nu s'a vediatu prin localulu alegeriloru, neoi p'intre alegatori, in dile de alegeri. Asia dar' alegerile n'au fostu neoi decum influintiata din partea oficiatului administrativu, respective a guvernului, ci au fostu cu totulu libere.

Alegerile reprezentantiloru comunali inca n'au esitu mai bine. Primariulu orasiului e unulu dintre cei mai mari ciocoi imbracatu, incalciatu. Consiliarii lui mai oá si elu. Mare diferentia int.e consiliulu municipale din anii trecuti si intre celu de acum, si mai mare inca intre fostulu si actualele primariu! . . .

ITALIA. Florenti'a 15 Dec. 1866.

Astadi la amédia deschise regele Victor e Emanuel e parlamentulu Italiei cu urmatoriulu mesagiu:

Domniloru Mei senatori si deputati!

„Patri'a este de aci incolo libera de orice domnire straina. Cu intima bucuria dechiaru Eu acést'a reprezentantiloru celoru 25,000.000 italieni.

Natiunea si-a pusu in Mine si Eu intr'ensa credinti'a. Acestu mare evenimentu, care incorónesa comunele Nóstre ostenele, da opului ci vilisatiunii unu non aventu si o forma mai secura cumpaneii drepte politice in Europ'a. Prin curagiulu seu militariu si prin intr'unirea cea rapede a poporimeii sale si-a castigatu Itali'a védia aceea, care era necesaria, pentrucá ea prin sene insazi si cu ajutoriulu aliantieloru pe de ajunsu se si castige nedependenti'a. Ea la opulu acestu ostentiosu a aflatu o incuragiare si unu spriginu in simpatia regimieloru si popóreloru civilisate, cari prin curagiós'a perdurare a provinciiloru Venetiane fura spriginite si imarite la intreprinderea comuna a liberarii nationale.

Tractatul de pace cu imperiulu austriacu, care vi se va pune inainte, va fi urmatu de negotiari, cari voru usura comerciu ambelor state. Regimele francesu credentiosu obligamintelor sale stipulate prin conventiunea din Sept. si-a ret.asu trupele sale din Rom'a. Regimele italianu din parte si observandu legamintile contractate a respectatu teritoriulu papalu si 'lu va respectá. Bun'a cointielegere cu imperatul Francisi, carui ne aflamu indetorati cu amicitia si cu multiamire, moderatiunea romaniloru, intieptiunea Ponteficelui, simtiulu relegendu si consciinti'a de dreptu a poporului italianu, voru dá mana de ajutoriu a deosebi si a impacá interesele catolice si pretensiunile nationale, care in Rom'a se confundu si se afla in contrastu. Alipitu de relegiunea naintasiloru nostri, care e si relegiunea celei mai mare parti a italianiloru, Me inchinu deodata si principiulu libertatii, care transpira in institutiunile nóstre si care aplicata cu sinceritate si cu simtiu inaltu va delaturá cauzele certelor celoru vechi intre beserica si statu. Aceste simtiemete tienendu in liniste consciintiele catolice, sperasu din partene, ca voru aduce in deplinire dorintiele cele ce le nutrescu, pentrucá Pontificele se remana nedependente in Rom'a.

Itali'a se afla acuma in securitate, si afara de virtutea fiiloru sei care, neuitandune la schimbarile fortunei, neoi pre uscatu neoi pre mare, neoi in sirele armatei neoi in ale voluntariloru nu s'au negatu pre sene, are acum de zidu apertoriu alu nedependentiei sale chiaru si acelea intaritari, care ei serviseru spre a o apasa. Itali'a dar' si póte si trebuie se si indrepte acum tóte nisuintiele sale spre maiirea bunastarii sale. Intocma precum italianii au aratatu o concordia admirabila intu aperearea nedependentiei loru, se ve consacratu astadi si Dvóstra cu totii cu cointielegere, cu zelu si cu o perseverantia neinvinsa spre a deschide tóte isvórele ajutorie economice ale peninsulei. Vi-se voru propune

mai multe proiecte de lege privitorie la acést'a.

Intre lucrurile pacii favorisate prin unu viitoriu asecuratu nu vomu negrigi a ne perfectiouná organizatiunea nóstra mititare dupa esperintiele ce le-am castigatu, pentrucá Itali'a pre longa spese catu se póte mai mici se nu se lipsésca de poterea de lipsa spre a si sustiené loculu, ce-i se ouvine intre natiunile cele mari. Mesurele luate nu de multu in administratiunea regatului si cele ce vi se voru propune, mai vertosu pentru redicarea contributiunii si pentru socotelele statului voru contribui la imbunatatirea conducerii cauzelor publice. Regimele Meu a portatu grigia de timpuriu pentru spesele anului viitoriu si pentru platile straordinarie de or-ce feliu. Elu va cere dela Dvóstre pentru an. 1867 continuarea mesurorulu votate pe an. 1866; intocma va poté corpulu legislativu esamina cu maturitate proiectele de lege, cari i-se voru aterne spre a dá statului isvórele de ajutorie de lipsa pentru trebuintiele sale, spre a introduce imbunatatiri in mesurarea contributiuniloru si a dá acestor'a in deosebitele provincii ale regatului o asemené forma. Dupa cum am deplina incredere, déca nu va lasá poporimea Italiei se lipsésca nemica din activitatea aceea, care inaltia odinióra bogatiile si poterea strabaniloru nostri, nu va trece multu timpu pana ce bun'a stare publica isi va affá definitivulu ecuilibriu.

Domniloru Mei senatori si deputati!

Itali'a se afla acum lasata in grigia s'a. Responsabilitatea ei e intocma de mare cá si poterea, ce a dobandit'o si deplin'a libertate, care o posiede intru folosirea poteriloru sale. Ceea ce in timpu scurtu amu facutu la opurile cele mari, ne maresce pentru toti oblegamintea, se nu ne gresimu problem'a, care sta intru aceea, cá se precepemu, cá se ne portamu cu poterea castigata prin impregiurarile sociale ale regatului redicandune la inaltimea pretinsa de institutiunile nóstre.

Libertatea institutiuniloru politice, auctoritatea regimelii, activitatea civiloru si predominarea legiloru intru tóte si preste toti voru aduce Itali'a la inaltimea destinatiunii sale, la inaltimea ce o astépta lumea dela densa.“

Cuventarea fú intre aplause de multe ori intrerupta. Unu sóre mai fericitoriu de vietia a resaritu cu consolidarea Italiei pentru tóta via'a latina, déca se va incordá cu consciintia de sine a si eluptá mediólócele de a deveni la inaltimea destinului seu. —

— Tramisulu Italiei la Rom'a, pentru negotiare cu Pontificele, consiliariulu Tonello, care merse in loculu lui Vegezzi, dimpreuna cu avocatulu acestuia Mauritiu fú primitu de Pontificele si se astépta unu resultatu favorabilu alu acestei misiuni. — Voluminósele documinte despre persecutiunile relegiósé in Poloni'a s'au impartitu pre la cardinali si la corpulu diplomaticu. Er' din Londinu se citeste o depesia din 17 Dec., care ar fi venitu dela Washington, capital'a republicei americane, cumca guvernulu americanu ar fi invitatu pre pap'a a merge acolo, oferindui o fregata pentru calatoria. —

— Banulu S. Petru pentru Papa, ce se aduna liberu dela 1859 in tóta lumea a implinitu sum'a de 53 milióne. —

— Unu corespondinte in diurnalulu de Colonia impartasesce, ca intentiunile imperatului Napoleonu sunt atentite la aliantia cea naturala a sementieloru latine spre a contrabalanca sumeti'a germana, pentru care scopu se tramise si gen. Fleury in Itali'a, si se sfatui din Parisu si calatori'a reginei Ispaniei la Portugali'a, unde fú si primita cu cele mai caldurose semne de amicitia nationale. —

Mai nou. Sciri dela Lemberg asecura, ca tóte corpurile de armata de acolo au primitu mandatu a si aduna toti facultati (ur-lauberii) la corpuru si generalarele, cásé nu mai dá licentia de absentare la oficiiri. — In adres'a dietei Galitiei se afla politic'a vechia; se cere ad. restaurarea vechei Polonie cu Galiti'a, Cracovi'a, Bucovin'a. Eoa polonii de alta parte nu invatiara nemica, cá si maghiarii de asta-

lalta, inse viu e domzulu pentru tóta suflarea viia si romanulu nu va peri neoi intr'otiera a sa. —

Sciri comerciale si economice.

Cursulu aurului si alu argintului, carele dupa incheierea pacii incepuse a scadá binisioru, de cateva dile inóóce merge érasu sarindu in susu, in catu de eos. galbinii dela 6 fl. 10 cri ajunsera la 6 fl. 33. Unii esplica acést'a suire numai din impregiurarea ivita si in alti ani spre apropierea anului nou, ca adica administratiunea finantialoru avendu trebuintia de a plati cateva milióne din interesele anuale séu semestrale in bani de argintu, este silita a cumpara la borsa multu metalu nobilu pe chartia usióra si asié a'lu scumpi. Altii aducu suirea metalului nobilu in combinatiune cu adres'a ungréna, aceia inse binevoiésca a citi cu tóta luareaminte adres'a croatiloru, apoi alaturea cu aceea pe a Boemiei si pe a Galitiei, pentrucá se se convinga, cumca din dualismulu fundatu pe unione personala nu se va alege nimicu, ci ca ideile depuse in diplom'a din 20 Oct. 1860 prindu radecina totu mai afunda, adica autonomi'a provinciiloru multu mai larga decatu cea respicata in patent'a din 26 Febr. 1861, recunóscerea totoruru afaceriloru comune anumite in diploma, pertractarea loru intr'unu singuru parlamentu centralu, unu ministeriu centralu, inse respundietoru. Asié dualismulu n'are la ce sparié pe lumea comerciala, si nici pe speculantii ou metale nobile. Déca mai este vreo alta cauza de natura politica a suirii metalului, apoi pe aceea o voru fi cunoscendu mai multu numai plutocratii, oarii dormu pe ladile pline.

Comerciu cu produptele este in diferite parti foarte diferitoru. Transilvani'a nóstra ajunsu érasu in pusetiunea de care ea se bucura a rareori, adica ca precum in an. 1864 asié si estimpu se espórtu produse nu numai catra Oradea mare, ci si catra Romani'a, ocea ce de candu tienemu noi minte, nu i s'a intemplatu niciodata. Din acést'a cauza cerealele s'au scumpitu anume la Sibiu, de unde se scóte anume grau si legume din pastari in catatimi insemnate; prin urmare in acea piatia graulu frumosu galét'a de cate 128—130 π ajunsu la 7 fl. — 7 fl. 20, de cl. II 6 fl. 60, de III 5 fl. 80, amestecatu 5 fl. 40, secar'a 5 fl., papusioiu 5 fl. 40, ovesu 2 fl. 40, linte 12 fl., mazare 8 fl., fasole 7 fl. galet'a de Ardélu.

In Clusiu cerealele sunt relative mai eftine, adica graulu celu mai frumosu éate 6 fl. 70 si asié treptatu; inse din ce au fostu paza in Nov. s'au scumpitu.

Aici in Brasiova pretiurile productelor se asémama mai multu celoru dela Clusiu, sunt inse mai scadiute decatu la Sibiu.

In partile Media siulu graulu celu mai frumosu érá la 13 Dec. 6 fl. 40, papusioiulu 5 fl., secar'a 4 fl. 80.

Lan'a le mai multe soiuri care avose pretiu bunu, a statu ceva pe locu; totosi pentru oea fina tiegaie sunt sperantie bune.

Rimatorii grasi sunt scumpi, din contra vitele cornute au scadiutu tare in pretiu, din care cauza carnea ar putea fi si mai eftina.

In artile nóstre s'au pusa érna destulu de aspra. —

Cursurile la bursa in 21. Dec. 1866 ata asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 23 cr. v.
Augsburg	—	—	130 „ — „
London	—	—	131 „ 35 „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 % ₁₀	—	—	60 „ 80 „
Actiile bancului	—	—	712 „ — „
„ creditului	—	—	152 „ 10 „

Obligatiile desarcinarii pamentului in 17. Dec. 1866:

Bani 65.50 — Marfa 66. —

Invitare la prenumaratiune pe an. 1867. Pretiulu acestoi diurnalu pe anu e 10 fl.; pe 1/2 anu 5 fl.; pe 1/4 3 fl.; aici in locu 4 fl. 50 cr. si cu portatulu pe a casa 5 fl. —

Se alatura cá suplementu fói'a prenom. la „Familia si „Gur'a satului“. —